

1. คนพื้นเมืองตั้งเดิมในตะวันออกเฉียงใต้

ดินแดนที่เป็นกลุ่มประเทศตะวันออกเฉียงใต้ในยุคก่อนคริสต์มาศ โคลัมบัส จะก้าวเข้าไปในอเมริกา(Pre-Columbian Era)นั้น ได้มีชนพื้นเมืองอาศัยอยู่ก่อนแล้วนับพันปี ชาวพื้นเมืองเหล่านี้ซึ่งถูกชาวบุรุษเอเชียรวม ๆ กันว่า “อินเดียน” นั้น ความจริงแล้วมีหลากหลายเผ่าพันธุ์ และมีรูปร่างหน้าตาแตกต่างกันไป แต่สาเหตุที่ถูกเรียกว่าอินเดียน เพราะเป็นความเชื่อใจผิดของโคลัมบัส ซึ่งคิดว่าบริเวณที่เขาเดินเรือมาถึงนั้นเป็นประเทศอินเดีย ทำให้ชาวพื้นเมืองในทวีปอเมริกาถูกเรียกเป็นคนอินเดียน ไปหมด จากความเชื่อใจผิดนี้จึงทำให้มีการเรียกกันต่อ ๆ มาจนปัจจุบัน แม้ว่าอเมริกา เวสปุชชี(AMERICO VESPUCCI)จะพิสูจน์ได้ภายหลังจากโคลัมบัสพบทวีปอเมริกาไม่นานว่า ดินแดนแห่งนี้คือทวีปใหม่ ไม่ใช่ทวีปเอเชียดังที่เข้าใจกันมาแต่แรก

2. คนพื้นเมืองในเขตอเมริกาเหนือและอเมริกากลาง

ในเขตที่เป็นประเทศเม็กซิโก และประเทศแคนาดาทางตอนเหนือปัจจุบันนี้ ในยุคก่อนโคลัมบัสพบทวีปอเมริกา ได้มีชนพื้นเมืองหลากหลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก บางเผ่าที่ได้พัฒนาขึ้นจนมีอารยธรรมสูง แต่เพื่อยาห้อตามปกติจะเป็นเผ่าอินเดียน ๆ ไม่ได้ แต่บางเผ่าที่ยังคงใช้การพัฒนาทางอารยธรรมมาก โดยคงสภาพความเป็นอยู่ในลักษณะที่พัฒนาไปจากมนุษย์บุคคล ไม่มากนัก สำหรับเผ่าพันธุ์ที่สำคัญ มีอารยธรรมสูง และสามารถครอบครองดินแดนส่วนใหญ่ของเขตดินแดนนี้ไว้ได้นั้น ที่สำคัญได้แก่ ชนเผ่ามา雅(Maya) ทอลเท็ก(Toltec)และแอสเต็ก(Aztec) โดยที่เผ่ามา雅นั้นรุ่งเรืองมาก่อนสามารถเผยแพร่ยาห้อตามสร้างเป็นอาณาจักรมา雅ขึ้น หลังจากที่อาณาจักรมายาเสื่อม โกรลง ที่เป็นบุคคลของพวกราชทอลเท็ก และท้ายที่สุดในช่วงที่นักสำรวจเสาะป่าเข้ามาถึงนั้น คืนแคนในเขตดินแดนนี้ส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ความครอบครองของอาณาจักรแอสเต็ก

2.1 อาณาจักรมา雅(Maya)

ชนเผ่ามา雅ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ในบริเวณชายฝั่งตะวันตกของประเทศกัวเตมาลา และตอนครึ่งในปีที่บันมานานถึงแต่ประมาณ 1,000 ปีก่อนคริสตศักราช โดยที่ดินแดนส่วนนี้มีความอุดมสมบูรณ์สูง เนื่องจากการทับถมของถ้ำลavaจากภูเขาไฟ ภูมิอากาศร้อนชื้นทำให้ฟันตอกมากกอนอกจากนั้นก็ขึ้นมาป่าและสัตว์น้ำต่าง ๆ ชุมชนทั้งในทะเลสาบและบริเวณชายฝั่งมหาสมุทร และในบริเวณหุบเขาที่มีสัตว์ให้ล่าเป็น อาหารได้มากมายในระยะแรก พวกลามาเป็นชุมชนการเกษตรขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ขังซึพอยู่ด้วยการปลูกข้าวโพด ข้าว และsquash เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักเพื่อบริโภค ส่วนกิจกรรมเศรษฐกิจรองก็คือ การล่าสัตว์และการประมง

ในช่วงปลายศตวรรษสุดท้ายก่อนคริสตศักราชชุมชนของพวกลามาฯ แห่งนี้ได้เริ่มเติบโต ขยายตัวขึ้นเป็นเมืองใหญ่ และในช่วงตั้งแต่ก.ศ.1-ก.ศ.900 อารยธรรมของมา雅ที่ได้พัฒนาสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งนักโบราณคดีเรียกว่าเป็นอารยธรรมยุทธศาสตร์ของมา雅 เมืองใหญ่ที่สุดในยุคนี้คือ เมืองตีโอดิวั坎(Teotihuacan)ซึ่งในช่วงประมาณก.ศ. มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่กว่า 1,750 เอเคอร์

หลังจากปี ก.ศ.900 อารยธรรมมา雅ได้สถาปัตย์ในระดับหนึ่งจนถึงประมาณปีก.ศ.1100 ซึ่งได้กลับมาปรากฏขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แต่ได้ขยายตัวขึ้นมาเป็นในแบบสถาปัตยกรรม(Yucatan)โดยเมืองที่สำคัญที่สุดในบุคคลังนี้คือ ชีเชนอิตชา(Chichen Itza) และมา雅ปาน(Mayapan) อย่างไรก็ตามบริเวณเดิมที่อยู่ใหม่นี้ มีความอุดมสมบูรณ์น้อยกว่าเดิม อาณาจักรมา雅ในบุคคลังนี้ ประกอบด้วยขนาดตัวบ้านที่กว้างใหญ่กว่าเดิม ในนาม "สันนิบาตมา雅ปาน" ซึ่งมีลักษณะคล้ายสำนักงานธุรกิจในรัฐ ลักษณะนี้ดำเนินอยู่มาได้ประมาณ 200 ปีกีスタイルตัวบ้านมีอยู่เพ่าเกตชา โกรกเม็กซิกันมาปักกรอง แต่เมื่อพวกลามาฯ โกรกอนตัวไว้ ดินแดนของพวกลามาฯ ก็ถูกผ่าออกแล้ว ทั้งที่เป็นสังคมแม่ซึ่งความเป็นใหญ่ระหว่างกรรชุของมา雅คือภัยกันเองและสังคมกับชนเผ่าอื่น ประกอบกับการเกิดโรคระบาดและภัยธรรมชาติร้ายแรง จึงทำให้ในช่วงที่เสปนเดินทางเข้า

มาถึงอาทิตย์กรรมภานนี้ ออาทิตย์กรรมภานาแบบจะสถาปัตย์ไปแล้ว คงมีแต่คนจำนวนน้อย
อาศัยอยู่ในกระท่อมใกล้ชากเมืองโบราณที่ปรักหักพังเหลือเท่านั้น

2.1.1 ความก้าวหน้าทางอารยธรรมของมา雅

ในเขตซึ่งสามารถปลูกฝ้ายได้ ชนเผ่ามา雅ได้พัฒนาเกื้อกันคิกในการปั่นด้วย
หอฟ้า และข้อมูลศิลป์ได้อบ่งก้าวหน้ากว่ากากนั้นก็สามารถผลิตเครื่องปั่นคินเพาได้ด้วย
และในบุกที่กำลังรุ่งเรืองด้วยอารยธรรมนั้น ชนเผ่ามา雅มีความรู้ที่สร้างปฏิทินซึ่งมีความ
ถูกต้องแม่นยำกว่าปฏิทินโรมันซึ่งใช้กันทั่วไปในยุโรป โดยปฏิทินของมา雅มี 365 วัน แต่
ทับซ้อนเข้าไขากเนื่องจากแบ่ง 1 ปีเป็น 28 สัปดาห์ ในขณะที่แบ่งเดือนเป็น 18 เดือน
ทั้งนี้โดยที่สัปดาห์และเดือนจะไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

พวกลามายามีนักคณิตศาสตร์ที่คิดคำนวณตัวเลข ได้ถึงหลักล้าน และมีนักดารา^{ศาสตร์}ที่เชี่ยวชาญทำการศึกษาและเรียนรู้เรื่องของดวงดาว เช่นการ โครงการของดวงอาทิตย์และ
ดาวต่างๆ ได้อบ่งถูกต้อง นอกจากนั้นก็ยังได้พัฒนาตัวหนังสือเขียนในลักษณะของอักษร
ภาษา สำหรับใช้บันทึกตำรา ตำนานต่าง ๆ และคำสาครอ่อนวนเหพเจ้า โดยการแกะสลัก
หรือเจียนด้วยสีลงบนแผ่นหิน และด้วยการเจียนสีลงบนม้วนกระดาษที่ทำจากเยื่อของต้น
มาไก(maguey) ซึ่งเป็นพืชในตระกูลวงศ์ของเพชรชนิดหนึ่ง เรื่องราวในบันทึกที่หลง
เหลืออยู่ เช่นบันทึกเกี่ยวกับการเกษตร ดินฟ้าอากาศ โรคภัยไข้เจ็บ การล่าสัตว์ และดารา^{ศาสตร์} อย่างไรก็ตาม อารยธรรมของมา雅ก้าวหน้าไปเพียงบางด้านเท่านั้น ในอีกด้าน
หนึ่งยังล้าหลังมาก เช่นการไม่รู้จักนำโลหะมาใช้ทำเป็นเครื่องมือใด ๆ เลย การไม่รู้
จักถูกถอดที่จะช่วยทุ่นแรงในการงานส่าง และการไม่รู้จักเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้งาน ซึ่งเมื่อประกอบ
กับการที่ไม่รู้จักใช้ถูกถอดซึ่งทำให้มีมีyanพาหนะที่จะใช้ในการเดินทางหรือขนส่งทางบก
ด้วย ทั้ง ๆ ที่มีการสร้างถนนขนาดใหญ่ขึ้นแล้ว

2.1.2 ระบบการปักครองและระบบการศึกษา

อาณาจักรมา ya ประกอบขึ้นตัวตนครรซูอิสระจำนวนหนึ่ง แต่กระบวนการปักครองโดยผู้นำซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกษัตริย์เนื่องจากตำแหน่งผู้นำ เป็นตำแหน่งที่สืบทอดกันไปข้างหน้าบุตรชายเท่านั้น ผู้นำแห่งนั้นก็จะมีอำนาจในการปักครองให้แก่ผู้นำของเด็ลงบ้านนั้น โดยเฉพาะในเรื่องอำนาจหน้าที่จัดสรรที่ดินเพื่อทำการเกษตร ซึ่งในแต่ละบ้านนั้นถือว่าการถือครองที่ดินเป็นการถือครองร่วมกัน และผู้นำหมู่บ้านจะมีอำนาจหน้าที่ในการแบ่งสรรที่ดินของส่วนรวมนี้ ให้กับแต่ละครอบครัวตามความจำเป็นส่วนในด้านการศึกษานั้น มาจากมีการจัดระบบการศึกษาไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพระเป็นผู้ถ่ายทอดทั้งวิชาการ และเรื่องราวทางศาสนาไปสู่คนรุ่นต่อไป การที่ชาวมา ya มีความรู้ด้านดาราศาสตร์ ภณิตศาสตร์ วรรณคดี สถาปัตยกรรม และศิลป เป็นอย่างดี ย้อมแสดงถึงการจัดระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2.1.3 ชีวิตเศรษฐกิจ

สังคมของชาวมา ya ส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกรรม ขังชีพอยู่ได้ด้วยการอาชีวภาพและการเก็บประทาน ที่ผลิตขึ้นตัวเองซึ่งแบบจะไม่มีการพัฒนา เพราะเกือบจะไม่มีการใช้เครื่องมือในการทำการเกษตรใด ๆ เลย เช่นในการปลูกข้าวโพดนั้น เครื่องมือที่ใช้มีเพียงไม้ปากและมีสำหรับขุดหุ่มเพื่อจะหยอดเมล็ดข้าวโพดลงแล้วใช้เท้าเกลี่ยดินกลบ ไม่มีการใช้เครื่องมือที่ทำด้วยโลหะ ไม่รู้จักใช้แรงงานสัตว์เป็นเครื่องผ่อนแรง แต่ในยามที่มีงานที่หนักแรงมาก ๆ จะต้องทำนั้น ชาวมา ya จะใช้วิธีร่วมมือช่วยกันทำการในชุมชน เช่นในช่วงของการหว่าน หรือหยอดเมล็ดพืช และในช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น

โดยทั่วไปแล้ว บริเวณที่อยู่อาศัยกับบริเวณที่ทำการเกษตรจะแยกออกจากกัน กล่าวคือที่อยู่อาศัยจะรวมกับบ้านของชาวมา ya ที่ดินที่ทำเกษตรจะอยู่นอกชุมชนออกไป ชาวมา ya มีประเพณีที่ถือเป็นหลักปฏิบัติอยู่ว่า ที่ดินทั้งหมดเป็นของส่วนรวม ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของหรือถือกรรมสิทธิ์โดยเฉพาะเป็นการส่วนตัว แม้จะมีการปลูกบ้านลงไว้บนที่ดินก็จะมีกรรมสิทธิ์เฉพาะตัวอาคาร หรือในการทำการเกษตร ก็จะมี

กรรมสิทธิ์เพียงผลผลิตบนที่ดินเท่านั้น ดังนั้นการซื้อขาย ที่ดินจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจกระทำได้ ในสังคมชาวมายา

ผลผลิตการเกษตรที่สำคัญที่สุดของอาณาจักรชาวมายาคือข้าวโพด ทั้งนี้ เพราะข้าวโพดเป็นอาหารหลักของทุกครัวเรือน ส่วนพืชอาหารอื่น ๆ ที่สำคัญก็ได้แก่ ถั่ว มันฝรั่ง พริก มะเขือเทศ ฯลฯ นอกจากนี้มีพืชที่ปลูกเพื่อประโภต ที่สำคัญคือฝ้าย ข้าวสูบ และพืชประเภทกระบอกเพชรซึ่งใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น เส้นใยใช้ทำกระดาษ และเชือก ໄข ใช้ทำสนูป สำตัน ใช้ทำยา เป็นต้น ส่วนด้านการเลี้ยงสัตว์ สัตว์เลี้ยงสำคัญมีเพียง ควนช และ ไก่งวงเท่านั้น

นอกจากการทำเกษตรแล้ว ที่มีการประกอบอาชีพอื่นอยู่บ้าง เช่นการเป็นช่างฝีมือ และภายในเขตเมืองก็จะมีการทำการค้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำสินค้าจากชนบทเข้ามาซื้อขายแลกเปลี่ยน และมักเป็นสินค้าที่จะเป็นต่อการค้าร่วม เช่นถั่ว โภโก้ ขนสัตว์ ผ้าฝ้าย ในการซื้อขายนั้นปรากฏว่าในบางเขตมีการใช้เงินตราซึ่งลักษณะเป็นแผ่นทองแดงเล็ก ๆ สำหรับเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนด้วย ในการใช้ แรงงานนั้น ด้านการเกษตรไม่มีแรงงานรับจ้างเนื่องจากมีประเพณีช่วยกันทำในชุมชน แต่บรรดาชาวมายาที่เป็นรายภูมิทั้งหลายนั้น จะต้องถูกบังคับเกณฑ์แรงงานจากผู้ปกครองครรภุ ในลักษณะเป็นการเก็บภาษีเป็นแรงงานแทนเงิน งานที่เกณฑ์ให้ทำส่วนใหญ่จะเป็นการทำถนน และสร้างสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิหารของเทพเจ้าต่าง ๆ

ในสังคมชาวมายานั้น มีการใช้แรงงานทางด้วย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทาสเชลยที่ภาคต้อนมาจากการทำศึกสงคราม แต่ก็มีทาสนาางส่วนที่เกิดเพราเป็นหนี้เป็นสินด้วย อีกเช่นไรก็ตาม ลูกของทาสนั้นจะมีสิทธิเป็นเสรีชน เป็นผลให้จำนวนของทาสไม่มีสะสมอยู่มากนัก

2.2 อาณาจักร托ลเตค(Toltec)

การสั่งสมลายของอาณาจักรมายาเมื่อประมาณ ก.ศ.900 ซึ่งสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพาะพลงของสังคุราม โกรกนานาด หรืออภัยธรรมชาติ นั้น เป็นผลให้ขึ้นเป็นทอลเตคจาก EC 398

ทางตะวันตกเฉียงเหนือ ได้รุกเข้ามายครอบครองดินแดนที่เคยเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรมา雅มาแต่เดิม และเพื่อย้ายอำนาจไปทั่วเขตเม็กซิโกตอนกลาง โดยมีเมืองตอลลัน (Tollan) เป็นเมืองหลวง เนื่องจากพวกรออกที่มีอารยธรรมด้อยกว่าพวกลามา ya เมื่อเข้ามายครอบครองจึงได้สืบทอดอารยธรรมของมา雅ต่อไป และซึ่งเผยแพร่ารยธรรมนี้ออกไปยังดินแดนต่าง ๆ ที่ขยายอำนาจออกไปด้วย ช่วงที่พวกรออกที่มีอำนาจอยู่ในดินแดนนี้ เป็นเวลาประมาณ 200 ปีตั้งแต่ศตวรรษที่ 10-11 ในบุคคลของพวกรออกที่คนนี้ ความรู้เรื่องการค้าลุงและหลอมโลหะเริ่มพัฒนาขึ้นแล้ว ทำให้มีการค้าลุงและหลอมทองแดง และทองคำริบบ์อย่างพรahlay รวมทั้งมีการค้าขายโลหะเหล่านี้ด้วย อายุ่ไรกีดาม โลหะที่ได้นำเข้ามาใช้เป็นเครื่องประดับเท่านั้น ซึ่งไม่มีการพัฒนาเครื่องมือโลหะขึ้นแต่ห่างไกล อาณาจักรของพวกรออกที่คนนี้ มีลักษณะคล้ายอาณาจักรร่วมๆ ก็อปปะกอนด้วยน้ำรัฐต่าง ๆ ที่เป็นอิสระต่อ กัน เมื่อคราวรัฐเหล่านี้ต่อสู้แข่งขันความเป็นใหญ่กันเอง ก็มีผลทำให้ต่างกันแคลบ ประจำกับการเกิดโรคระบาดทำให้ผู้คนล้มตายลงไปมาก เป็นเหตุให้ชนเผ่าชิชิเมค (Chichimec) จากทางเหนือสามารถแพ้อำนาจเข้าควบคุมดินแดนนี้ไว้ได้

2.3 อาณาจักรแอสเต็ก (Aztec)

พวกรแอสเต็ก เป็นชนเผ่าที่สร้างอาณาจักรแพ้อำนาจ ครอบคลุมดินแดนบริเวณเม็กซิโกตอนกลางและตอนใต้ ในช่วงศตวรรษที่ 14-16 และการที่ขึ้นเป็นเรียงตัวเองว่า "เม็กซิกา" (Mexica) ทำให้ชื่อนี้ถูกนำไปใช้ตั้งเป็นชื่อประเทศเม็กซิโกในภายหลัง

หลังจากการล้มสถาบันของอาณาจักรหอดเท็ท ก็มีชนเผ่าต่าง ๆ หลังไหหลักันเข้ามาทั้งคืนฐานในบริเวณรอบ ๆ ทะเลสาปเทเกซิโก ในการต่อสู้กับเม็กซิโก เพื่อที่เข้ามาล่าสุดก็คือเผ่าแอสเต็ก ซึ่งในระยะแรกถูกบีบให้อยู่ในบริเวณที่คุ่นน้ำข้างทางตะวันตกของทะเลสาป และซึ่งต้องส่งบรรณาการให้แก่เผ่าอื่นที่มีอำนาจมากกว่าอีกด้วย อายุ่ไรกีดามในช่วงเวลา 2 ศตวรรษ พวกรแอสเต็กที่สามารถสร้างกำลังอำนาจขึ้นอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นอาณาจักรใหญ่ที่มีอารยธรรมสูง แอสเต็กได้ปรับปรุงพื้นที่คุ่นน้ำขังโดยถอนไม้ขุงลงไปจนมีพื้นฐานมั่นคง แล้วสร้างเมืองเตโนเชติลัน (Tenochtitlan) ขึ้นเป็นเมืองหลวง (ปัจจุบันคือกรุงเม็กซิโกซิตี้) และการปลูกพืชชนิดนี้ก็ใช้วิธีชุบดินจากพื้นทะเลสาปพูนขึ้นมาสำหรับปลูกพืช

ประเภทค่าง ๆ ได้ผลดี พวกราชสังฆ์ได้สร้างสะพานเชื่อมต่อเมืองหลวง กับดินแดนภายนอก พร้อมกับบุคคลองขึ้นหลายสายทั่วเมืองหลวงเพื่อความสะดวกในการเดินทางติดต่อ และการขนส่งสินค้า ทำให้มีอิฐหินสถาปนาขึ้นมาถึงเมืองหนึ่งอีกตื้น ได้ขานนามเมืองนี้ว่า "เวนิสแห่งโลกใหม่"

พวกราชสังฆ์ได้จัดตั้งสถาบันธุรกิจในกรุงรัตน์ เป็นการจัดตั้งพัฒนาระบบท่องเที่ยว และสร้างอาณาจักรแผ่นดินเด่นเม็กซิโกตอนกลาง ไปจนถึงบริเวณชายแคนกัวเตมาลาในปัจจุบัน และในช่วงต้นคริสตศตวรรษที่ 15 การปกครองอาณาจักรนั้นเป็นการปกครองร่วมกันของ 3 นครรัฐ ได้แก่ เทนอยอคติลัน(Tenochtitlan) เทกซโคโก(Texcoco) และแลตเตโลโก(Tlateloco) แต่ในช่วงเวลาประมาณ 100 ปีหลังจากนั้น นครเทนอยอคติลันก็สามารถยึดอำนาจการปกครองโดยเด็ดขาด และแม้ว่าตำแหน่งกษัตริย์ในบางกรุงจะยังมีอยู่(เป็นกรุงรัฐที่ปกครองโดยระบบอภิภิหาร) แต่ก็เป็นเพียงตำแหน่งเพื่อให้เกียรติเท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจการปกครองอย่างแท้จริง ในช่วงสุดท้ายของอาณาจักร ซึ่งเป็นยุคของกษัตริย์ของเตชุมาที่ 2 นั้น อาณาจักรราชสังฆ์มีแค้วันต่าง ๆ อยู่ภายใต้ความครอบครองถึง 38 แค้วัน(ค.ศ.1520) มีอาณาเขตทั้งสิ้นประมาณ 75,000 ตารางไมล์ และมีประชากรอาศัยอยู่ในอาณาจักรประมาณ 5-6 ล้านคน

2.3.1 อารยธรรมของแอสเต็ก

อารยธรรมบางด้านของพวกราชสังฆ์นั้น เป็นการสืบทอดมาจากอารยธรรมมายา เช่นการใช้อักษรภาพ บันทึกลงบนกระดานหรือหนังสัตว์ และมีการใช้ระบบปฏิทินที่พัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ช่วงอาณาจักรมายา ในเมืองเทนอยอคติลันซึ่งเป็นเมืองหลวงของแอสเต็กนั้น เจริญรุ่งเรืองมากด้วยระบบการบริหารเมืองที่มีประสิทธิภาพสูง เป็นศูนย์กลางความเจริญทางอารยธรรม มีถนนขนาดใหญ่โดยกว้างขวาง มีการแบ่งการขายสินค้าเป็นเขต ๆ กายในเมือง เช่น เตาอาหาร เตาอาหารอา Vuach เตาอาหารเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ฯลฯ ในปี ค.ศ.1519 ที่สถาปนาขึ้นมาถึงเมืองหนึ่งอีกตื้น ปรากฏว่าในเมืองมีตลาดขนาดใหญ่ ซึ่งมีผู้คนมาจับจ่ายซื้อสินค้าถึงวันละ 60,000 คน ซึ่งจัดว่าใหญ่มากเมื่อเทียบกับมาตรฐานของตลาดในยุโรปยุคเดียวกัน

2.3.2 ระบบการปักธง

การปักธงของแอสเต็กในช่วงแรก ๆ ยังคงใช้รูปแบบของนกรรซุ ซึ่งในแต่ละนกรรซุนั้นปักธงโดยส่วนใหญ่นคร สถานีจะเลือกบุคคล 2 คนขึ้นมาเป็นผู้นำ โดยคนหนึ่งเป็นผู้นำทางทหาร ทำหน้าที่แม่ทัพในขบวนสหกรณ์ และดูแลความสงบเรียบร้อยในขบวนปักธง ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นผู้นำด้านพลเรือน มีหน้าที่จัดเก็บภาษี และจัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ต้องการครอบครอง อายุไว้ตามก่อนที่สถาปนาจะเข้ามายังน่าน ถ้าได้มีการเปลี่ยนแปลงการปักธง เมื่อผู้นำฝ่ายทหารได้เข้ามารักษาการปักธงทั้งหมดมาจากส่วนใหญ่นคร และสถาปนาตนของเข้าเป็นกษัตริย์ของตระกูลมาตี 2 (Montezuma II) และขณะเดียวกันก็เข้าควบคุมภารกิจการปักธงแทนนักบุญคริสต์อีกด้วย

2.3.3 โครงสร้างทางสังคม

สังคมแอสเต็กแบ่งออกเป็น 3 ชั้นชั้น ที่อ่อนชั้นสุด สามัญชน และหาส โดยที่ชั้นชั้นสุดได้แก่ชั้นชั้นปักธงและผู้นำทางทหาร ส่วนสามัญชนจะมี 2 ระดับคือระดับสูง (macehualli) ซึ่งจะได้สิทธิในที่ดิน 1 แปลงทดลองชีวิต เพื่อใช้สร้างท่ออย่างอัตโนมัติและทำการเกษตร ส่วนระดับต่ำ (Tlalmailli) นั้น จะไม่ได้รับอนุญาตให้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และจะต้องอยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดินทำกินไปทดลอง

สำหรับพวกราษฎร์ที่ถูกกำหนดเป็นราษฎร์เป็นหนี้สิน ก็จะมีระยะเวลาที่จะต้องชำระความเป็นทาสโดยไม่ต้องเป็นทาสไปตลอดชีวิต และซึ่งสามารถล่ามเงินได้ถอนกลับมายังเจ้าหนี้ได้ด้วย

2.3.4 ระบบการศึกษา

ในอาณาจักรแอสเต็ก พ่อแม่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาความพร้อมทางร่างกายของเด็ก และให้การศึกษาอบรมในเบื้องต้น ทั้งนี้โดยที่การเลี้ยงดูจะต้องเป็นไป

ตามแบบที่กำหนด เช่นปริมาณอาหาร ตารางเวลาการออกกำลังกาย เป็นต้น ส่วนการศึกษา ในระบบนี้ แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

-Calmeacac อุปกรณ์ในเมืองหลวง เป็นโรงเรียนของลูกชนชั้นปีกรอง พระพุทธศาสนา และการศึกษาในโรงเรียนนี้สูงให้ผู้สำเร็จออกไป ได้ทำหน้าที่ด้านบริหารราชการ เป็นพระ หรือเป็นท่านในตำแหน่งสูง เด็กจะเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 15-22 ปี โดยมีวิชาที่ศึกษา เช่น ศาสนาพุทธ คณิตศาสตร์ การอ่านปัญญา วิชาทหาร เป็นต้น โรงเรียนประเพณีมีห้องโรงเรียนสำหรับนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ซึ่งจะมีการแยกจากกันโดยเด็ดขาด และนักเรียนหญิงนั้นจะมีจัดวิชาให้เหมาะสมกับการทำหน้าที่ทางสังคมของเพศหญิง

-Telpochcalli เป็นโรงเรียนประเพณีที่มีแพร์แหลมที่สุด และจะมีอยู่ 1 แห่งในแต่ละเขตของเมืองหลวงเตมอ เมื่ออายุครบ 12 ปี ลูกของชาวนา และช่างฝีมือจะต้องเข้าโรงเรียนประเพณี ไปจนกระทั่งอายุครบ 22 ปี การสอนจะเน้นไปที่การสร้างให้เป็นข้าราชการและทหารที่ดี โดยหลักการนี้จะมีการฝึกความอดทนทางกายที่เพิ่มระดับความแข็งขึ้นเรื่อยเพื่อให้นักเรียนแข็งแรง นอกงานหน้าที่ ก็มีการฝึกให้รู้จักการสู้รบ ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาในด้านนี้จะได้ตำแหน่งในกองทัพตามความสามารถ

-Cuicacalco เป็นโรงเรียนทั่วไปที่เยาวชนทั้งหญิงและชายจะไปเรียนได้ โดยที่การเรียนจะเน้นไปที่การร้องเพลง การเต้นรำ และพิธีทางศาสนา

2.3.5 ชีวิตเศรษฐกิจ

การทำเกษตร เป็นกิจกรรมเศรษฐกิจหลักของชุมชน โดยที่จะถือว่าผู้อยู่ในชุมชนร่วมกันเป็น部落เดียวกัน(คล้ายกับชนชั้นในชุมชนเดียวกันจะใช้แซ่เดียวกัน) และถือว่าที่ดินเป็นของส่วนรวม โดยจะมีคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่จัดแบ่งที่ดินสำหรับใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ที่ดินส่วนหนึ่งจะถูกกันไว้เพื่อการผลิตอาหารให้ฝ่ายศาสนา เจ้าหน้าที่ และสำรองเป็นเสบียงยามสงคราม แรงงานสำหรับใช้ทำการผลิตในที่ดินส่วนนี้ก็คือทาส หรือสามัญชนที่ยอมมาทำงานแทนการเสียภาษี สำหรับที่ดินส่วนที่เหลือนั้น จะจัดสรรให้แก่หัวหน้าครอบครัวแต่ละคนตามความเหมาะสม โดยกรรมสิทธิ์ที่ได้รับการจัดสรรแล้วสามารถยกหอดไปขังลูกชายได้ ถ้าหากหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตลง แต่ถ้าหากไม่มีลูกชาย หรือที่ดินถูกปล่อยไว้ไม่ได้ใช้ทำประโยชน์เกิน 2 ถูกเก็บเกี้ยวติดต่อ

กัน ที่ดินนั้นก็จะตกเป็นของชุมชนเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ในด้านการค้านั้น พวก
แกลตี้กทำการค้ากว้างขวางกว่าพวกลามาญาและทอลเท็ค หันนี้ เพราะฝ่ายบริหารของอาณา
จักรแอสเต็ก ให้การสนับสนุนและคุ้มครองต่อพ่อค้าเป็นพิเศษ และอาชีพพ่อค้าก็ได้รับการ
ยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติอีกด้วย สำหรับสินค้าที่ซื้อขายกันนั้นส่วนใหญ่จะเป็นงานช่าง
ฝีมือของเดลกระหุ่นบ้าน เช่นผ้า เครื่องจักสาน ถ้วยชามดินเผา แต่การขนส่งนั้นทำได้ยาก
หากลำบากเนื่องจากพวกลามาญาส์เด็กยังไม่รู้จักใช้สัตว์พาหนะ การขนส่งต้องใช้วิธีให้คนแบก
สินค้าไว้บนหลัง เดินเท้าไปเป็นก้ามเพื่อค้าขายระหว่างชุมชนต่อเนื่องกันไปเป็นทอด ๆ
หันนี้โดยที่ศูนย์กลางการค้าที่ใหญ่ที่สุดนั้นก็คือนครเดนีอุกติลัน

3. คนพื้นเมืองในเขตอเมริกาใต้

ในเขตทวีปอเมริกาใต้นั้น ชนเผ่าพื้นเมืองที่มีอารชธรรมสูงมีแต่เพียงชาวอิน
คา ซึ่งมีอาณาเขตครอบคลองกว้างขวางอยู่ในบริเวณที่เป็นประเทศペรูในปัจจุบัน นอกจาก
พวกลามาญาแล้ว ชนพื้นเมืองในเขตนี้ยังค่อนข้างป่าเถื่อนและดุร้าย มีการพัฒนาทางการค้า
ธรรมน้อยมาก

3.1 อาณาจักรอินคา(Incac)

คำว่า "อินคา" นั้นเป็นชื่อที่พวกลามาญูคุเบิก ใชเรียกชนพื้นเมืองใน
ทวีปอเมริกาใต้เพ่า เกชา(Quecha) โดยคำนี้ในภาษาพื้นเมืองแปลว่าราชาหรือเจ้าชาย ชาว
อินคนั้นเดิมเป็นเผ่าบุรุษเด็ก ๆ อาศัยอยู่บริเวณที่รกร้างสูงตอนใต้ในประเทศペรูปัจจุบัน
ประมาณปีค.ศ.1100 ชนเผ่านี้ได้เคลื่อนย้ายเข้ามาบังคับอาณาจักรอินคาจากทางออกไปโดยใช้กำลัง⁴
แล้ว ก็ยังมีชนเผ่าอื่นขอเข้ามาสามิภักดีด้วย เพราะเห็นว่าชนเผ่านี้มีสภาพชีวิตที่ดีกว่า
ในระบบแรก ๆ การเผยแพร่ข่ายอาณาจักรของอินคาขึ้นมีไม่นานนัก จนถึงปีค.ศ.1493-1525 ผู้
ปกครองอินคาในยุคนั้นได้เริ่มการเผยแพร่ขยายอำนาจออกไปอย่างกว้างขวาง ทำให้อาณาเขตที่
อยู่ได้การปกครองของอินคา ขยายออกไปจากเมืองกัซโค ซึ่งเป็นเมืองหลวงประมาณ 400

กิโลเมตรตามแนวเหนือ-ใต้ และประมาณ 800 กิโลเมตรตามแนวตะวันออก-ตะวันตก ทั้งนี้มีผู้ประเมินว่าอาณาจักรอินคาอันกวางใหญ่ไฟศาลาในยุคนี้ มีประชากรอยู่ระหว่าง 3.5-16 ล้านคน

8.1.1 สภาพสังคมและการปกครอง

วิธีการปกครองของอาณาจักรเป็นระบบรวมอำนาจอยู่ที่ศูนย์กลาง ตามระบบสมบูรณ์แบบที่ราชวงศ์ โดยศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่เมืองหลวงของอาณาจักรคือ นครโคชซึ่งมีประชากร ราว 100,000 คน และเมื่ออาณาเขตขยายกว้างออกไป ก็ได้มีการตั้งอุปราช และตั้งคณะที่ปรึกษา 4 คน รวมทั้งผู้รับผิดชอบในการติดต่อสื่อสารกับชนเผ่าที่อยู่ห่างไกล เพื่อให้สามารถดูแลการปกครองได้อย่างทั่วถึง ในยุคที่เพิ่งขยายอำนาจออกไปสูงสุดนี้ อาณาจักรอินคา มีระบบการเมืองการปกครองที่ก้าวหน้าขึ้นกว่าชนพื้นเมืองเพื่อเอื้นได้ในทวีปอเมริกา โดยที่อาณาจักรสูงสุดในการปกครองเป็นข้อของกษัตริย์อินคาซึ่งในการบริหารอาณาจักรนี้ ได้แบ่งย่อยเขตการปกครองเป็น 4 เขตหรือมณฑล แต่ละมณฑลมีข้าหลวงแทนพระองค์ของกษัตริย์เป็นผู้ดูแล รองจากมณฑลไปจะแบ่งย่อยลงเป็นกลุ่มชาติครະภูล ซึ่งแต่ละกลุ่มนี้ก็มีหัวหน้าเป็นผู้ดูแลอย่างน้อยคนละ 100 ครัวเรือน สำหรับหน่วยปกครองย่อยที่สุดนี้เป็นระดับหมู่บ้านหัวหน้าหมู่บ้านรับผิดชอบดูแล 10 ครัวเรือน ผู้ปกครองระดับล่างสุดนี้มีหน้าที่ดูแลทั่วไป และหากมีกรณีพิพาทขึ้น ก็จะทำการพิพาทภายในขั้นต้น และถ้าขึ้นไม่ถูกก็จะต้องเสนอเป็นลำดับขั้นที่สอง “อินกา” หรือกษัตริย์ ซึ่งเป็นผู้พิพาทสูงสุด

8.1.2 ชีวิตเศรษฐกิจ

อาณาจักรอินคา มีการทำเกษตรเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยผลผลิตทางการเกษตรของอาณาจักร ได้มาจากการแรงงานของเกษตรกรราษฎร์ล้านคน ที่อาศัยอยู่ในแบบที่ออกเสียแอนดีสและทำการเกษตรเลี้ยงชีพต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน โดยที่ในระหว่างช่วงเวลาหนึ่ง ได้มีการคิดค้นปรับปรุงวิธีการเพิ่มผลผลิต เพื่อให้สามารถรองรับการเพิ่มขึ้นตลอดเวลาของประชากรจนเป็นเขตที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดของเขตหนึ่งได้

ชนิดของพืชที่ปลูกในห้องที่ได้ห้องที่หนึ่งนั้น ส่วนใหญ่เป็นกับภูมิอากาศซึ่งกำหนดได้จากการดับความสูงของพืชที่ เน้นในระดับสูงเกิน 12,000 ฟุตเหนือระดับน้ำทะเล นั้น จะมีพืชที่ปลูกได้น้อยขนาดมาก พืชหลักที่ปลูกจึงได้แก่นันผั่งเป็นหลัก ในขณะที่เขตชายฝั่งทะเลซึ่งอยู่อุ่นนั้น จะปลูกข้าวโพดเป็นพืชหลัก เนื่องจากการปลูกพืชต่างชนิด กันไปในแต่ละเขต ทำให้มีการแลกเปลี่ยนพืชผลซึ่งกันและกันเป็นประจำ และเขตที่เป็นภูเขาสูงสามารถมีพืชเขตต้อน เช่น มันผั่ง ถั่ว พริก มะเขือเทศ และอาโวคาโด บริโภคได้อย่างไรก็ตามการค้าพืชผลเหล่านี้จะอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่อย่างเข้มงวด

ในการทำการเกษตรนั้น ชาวอินคาไม่มีเครื่องมือโลหะช่วยเลย อาศัยเพียงแรงคนในการขุดดินและพรวนดินเท่านั้น การที่จะเพิ่มผลผลิตสนองความต้องการได้ สม่ำเสมอจึงจำเป็นต้องอาศัยสิ่งอื่นเป็นเครื่องช่วย ซึ่งได้แก่ เทวิอ่ขายของระบบชลประทาน อันมีประสิทธิภาพและระบบการปลูกพืชแบบขั้นบันไดตามเชิงเขาที่ใช้เวลา 100 ปีในการคิดคันและพัฒนาขึ้นโดยชาวอินคาเอง จุดมุ่งหมายของการคิดคันนี้คือ เพื่อขยายการเพาะปลูกให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นกับประชากรที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ระบบชลประทานในบางเขตนั้นมีระยะทางยาวหลายไมล์ และครอบคลุมพื้นที่ทั้งทุ่นเขา โดยมีการปลูกพืชแบบขั้นบันได เชื่อมต่อกับระบบชลประทานเหล่านี้อีกทั้งมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการมีคุณลักษณะที่ยาวนาน ทำให้ชลประทานเป็นสิ่งจำเป็น ในขณะที่ระบบปลูกพืชแบบขั้นบันไดก็ จำเป็นในการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก และลดการพังทลายของดิน การจัดทำและบำรุงรักษาระบบดังกล่าวเหล่านี้ จึงถือเป็นงานสาธารณูปโภคที่ทุกคนต้องช่วยกันทำ โดยฝ่ายปกครองจะดำเนินการเกณฑ์แรงงาน และคงความคุ้มอย่างเข้มงวด

เมื่อถึงฤดูกาลเพาะปลูก ผู้นำประจำห้องถินจะเกณฑ์แรงงานหั้งหญิงและชาย มาทำงานในที่ดินของรัฐและของฝ่ายศาสนา โดยจะมีการจัดเลี้ยงหลังจากการทำงานร่วมกันอย่างสนุกสนาน หลังจากงานขั้นแรกที่การเตรียมดินเสร็จสิ้น แรงงานเหล่านี้จะกลับไปทำการเกษตรในที่ดินของแต่ละครัวเรือน โดยคนในชุมชนจะช่วยกันทำ เช่นกัน การเกณฑ์แรงงานจะทำเป็นรอบ เมื่อถึงเวลาต้องใช้แรงงานในแต่ละประเภท โดยที่รับผิดชอบท้ายนี้คือการเก็บเกี่ยว สำหรับพืชผลที่ได้นั้น จะถูกนำไปเก็บไว้ทั้งในห้องชาวของรัฐ บังคับ

ของฝ่ายศาสนา และชั้นทางของแต่ละครัวเรือน ซึ่งในยามที่อาหารขาดแคลน ก็จะมีการแจกจ่ายผลผลิตที่เป็นอาหาร ให้แก่คนทั่วไปที่ขาดแคลน สำหรับในด้านการเลี้ยงสัตว์นั้น นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าชนเผ่าอินก้า เป็นพวงแรกในทวีปอเมริกาที่รู้จักนำสัตว์มาเลี้ยงไว้เพื่อใช้งาน ซึ่งสัตว์เลี้ยงในเขตของพวงอินก้าที่สำคัญได้แก่ ลاما อัลปากา สุกร และเป็ด

ลามานั้นเป็นสัตว์รูปร่างคล้ายชูก แต่มีขนาดเล็กกว่า และมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะใช้บรรทุกของเดินทางในเขตเทาสูงที่ขาดแคลนหิ้งน้ำและหญ้า แต่ข้อเสียนั้นมีอยู่ที่ใช้บรรทุกได้ครั้งละไม่นานนัก นอกจากจะเดือดตามาไว้เพื่อใช้บรรทุกของแล้ว ชาวอินก้ายังใช้ขนลามาในการทอผ้า หัวข้างเป็นสัตว์สำคัญที่ใช้ในพิธีบูชาอยู่ต่อเทพเจ้าด้วย ส่วนอัลปากานั้นเลี้ยงไว้เพื่อใช้ใน การทอผ้าเพียงประการเดียว

การประกอบอาชีพของแต่ละครอบครัวขึ้นกับคำสั่งของผู้ปกครอง เช่นอาจมีการสั่งลงมาว่าเกยตกรกรควรปลูกพืชใด เมื่อไหร และควรเก็บเกี่ยวเมื่อไหร โดยรากจะเป็นผู้จัดทำเมล็ดพันธุ์ และเตรียมมีอเพาะปลูกมาให้ หรือในกรณีของพวงช่างฝีมือนั้น ก็จะต้องรอคำสั่งจากรัฐ ว่าจะต้องทำงานชนิดใด

3.1.3 แรงงาน

พวงอินกามีกฎหมายที่ว่า ทุกครัวเรือนจะต้องเหลือแบ่งงานกันทำอย่างเท่าเทียม และจะมีกำหนดงานให้สามารถของแต่ละครัวเรือนโดยถือเอาอาชญาและความสามารถ เป็นเกณฑ์ ผู้ที่จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องทำงานก็คือผู้ที่อายุต่ำกว่า 25 ปี และอายุเกิน 50 ปี ขึ้นไป

อย่างไรก็ตี สามัญชนบังคมีเวลาส่วนตัวมากเพียงพอ ที่จะทำการเกยตกรของตนเองได้ แม้จะต้องภูกเกณฑ์ไปใช้ทำงานต่าง ๆ เช่น ก่อสร้างวิหารเทพเจ้าต่าง ๆ สร้างถนน สะพาน และทำงานในโรงงานทอผ้า เครื่องปั้นคินเพา เหมืองทองและเงิน ตลอดจนภูกเกณฑ์เป็นทหารก็ตาม

